
Magisterská štátna skúška – európske štúdiá a politiky

Tézy k predmetu: *Štátna skúška z európskych štúdií*

1. **Zmluvné základy EÚ** (vývoj EÚ od počiatkov po súčasnosť, znalosti o právnom pozadí politik EÚ, inštitucionálnych zmenách spôsobených právom EÚ a povinnostiach pre členské štáty)
2. **Primárne právo EÚ** (prehľad prameňov primárneho práva, jeho charakteristika a jednotlivé revízie, okolnosti smerujúce k nutnosti revízie, zmeny, ktoré jednotlivé revízie priniesli s dôrazom na prijatie Lisabonskej zmluvy)
3. **Sekundárne právo EÚ** (prehľad o aktoch sekundárneho práva a jeho účinkoch, špecifikách, vymedzenie voči primárnemu právu)
4. **Inštitúcie EÚ** (historický vývoj, právomoci a vzájomné vzťahy)
5. **Legislatívny proces v EÚ** (vývoj jednotlivých procedúr, komplexný prehľad kompetencií EÚ definovaných v Lisabonskej zmluve – vertikálna a horizontálna delba moci, rozhodovací proces v jednotlivých inštitúciách EÚ, riadny a mimoriadny legislatívny postup, interakcie medzi jednotlivými inštitúciami)
6. **Vybrané otázky politického systému EÚ** (občianstvo EÚ, euroskepticizmus, možnosti budúceho smerovania EÚ)
7. **Súdny systém EÚ: inštitúcie (ESD a ESJP) a ochrana ľudských práv v EÚ** (postavenie a úloha súdneho dvora EÚ, Európskeho súdu pre ľudské práva (ústavný postup), historický vývoj ochrany ľudských práv v EÚ, Charta základných práv EÚ (kontext prijatia, obsah), súčasné výzvy v oblasti ochrany ľudských práv)
8. **Vzťah Slovenska a EÚ** (prístupový proces a dohodnuté podmienky, zastúpenie Slovenska v inštitúciách EÚ, prístup Slovenska v rámci jednotlivých spoločných politik)
9. **Priority Slovenskej republiky v zahraničnej politike EÚ** (zameranie zahraničnej politiky SR od jej vzniku po súčasnosť, priority a postoje SR k súčasným otázkam medzinárodných vzťahov, štruktúra Ministerstva zahraničných vecí a jeho úlohy, Slovensko v NATO a OSN)
10. **EÚ v procese globalizácie** (vymedzenie pojmu globalizácia, postavenie EÚ v rámci medzinárodného obchodu, hlavní obchodní partneri, zastúpenia EÚ v rámci významných organizácií: OSN, WTO, spolupráca s NATO)

11. **Zahraničná a bezpečnostná politika EÚ** (historický vývoj, zmluvný základ, nástroje, vznik Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, kapacity EÚ, inštitucionálne zabezpečenie, hlavné výzvy a problémy, postoje členských štátov EÚ k zahraničnej a bezpečnostnej spolupráci na úrovni EÚ s osobitným zameraním na veľké členské štáty EÚ vrátane Francúzska, Nemecka, Veľkej Británie, ale aj Slovenska)
12. **Spoločná obranná a bezpečnostná politika EÚ** (vznik SOBP, inštitucionálne zabezpečenie SOBP a rozhodovací proces, vojenský potenciál EÚ a jej vplyv na európsku bezpečnostnú a obrannú politiku, prehľad súčasných a minulých vojenských a civilných misií EÚ)
13. **Civilné a vojenské misie EÚ** (prehľad o prebiehajúcich a uskutočnených vojenských a civilných misiách EÚ)
14. **Európska susedská politika** (Východné partnerstvo, spolupráca v oblasti Stredomoria a ďalšie iniciatívy vrátane Synergie v oblasti Čierneho mora, Dunajská spolupráca, vzťah so štátmi AKP a pod.)
15. **Zahraničná politika EÚ** (geopolitické aspekty zahraničnej politiky EÚ, inštitucionálne zabezpečenie zahraničnej politiky EÚ a rozhodovací proces, Vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci, Európska služba pre vonkajšiu činnosť, vzťah s vybranými štátmi, najmä USA, Rusko a Čína - hlavné výzvy v rámci jednotlivých vzťahov)
16. **Bezpečnostné témy v politike EÚ** (migrácia, terorizmus, proliferácia zbraní hromadného ničenia, kybernetická bezpečnosť)
17. **Migračná a azylová politika EÚ** (vývoj spolupráce, hlavné aspekty právnych, politických a inštitucionálnych otázok v rámci migračnej politiky EÚ, Schengenský priestor, Dublinský systém, agentúra Frontex)
18. **Migračná kríza 2015/2016** (príčiny migračnej krízy, push a pull faktory, odpoveď členských štátov EÚ, právny rámec migrácie vrátane vymedzenia kľúčových pojmov)
19. **Energetická politika EÚ a energetická bezpečnosť** (definícia pojmov, energetická a surovínová bezpečnosť, teoretické prístupy v 21. storočí, dovoz a vývoz hlavných komodít, energetický mix, politické aspekty spolupráce, energetická únia, plnením cieľov 20-20-20 a stratégie do roku 2030 vrátane niektorých empirických dokazov o význam ropy a zemného plynu v súvislosti s národnou energetickou bezpečnosťou)

20. **Európske medzinárodné hospodárstvo a jeho aktéri** (rozvoj a formy medzinárodnej hospodárskej integrácie, zóna voľného obchodu, colná únia, spoločný trh, hospodárska únia, menová únia, rozvoj jednotného trhu EÚ, Slovensko a EÚ, dôsledky hospodárskej integrácie)
21. **Právo vnútorného trhu** (voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu, výnimky z voľného pohybu, jednotlivé stupne ekonomickej integrácie, prehľad pravidiel štátnej pomoci a voľnej hospodárskej súťaže s dôrazom na úlohu Európskej komisie)
22. **Európska menová spolupráca** (historický vývoj, Eurozóna (členská základňa, podmienky členstva), euroskupina a Eurosummit, inštitucionálne zabezpečenie oblastí menovej politiky (ECB, Rada EÚ, Európska rada, Komisia, EP), Eurozóna po Lisabonskej zmluve, kríza Eurozóny, nástroje a výzvy spolupráce)
23. **Aktuálne výzvy EÚ** (postoje EÚ k súčasným výzvam, kríza v Grécku, prist'ahovalecká kríza, demokratický deficit, nárast euroskeptických a populistických strán v členských štátoch)
24. **Regionálna politika EÚ a štrukturálne fondy** (nástroje, operačné programy a ciele)
25. **Verejná politika v EÚ** (deľba politík na základe LZ, možnosti občianskej participácie a vybrané otázky verejnej politiky)
26. **Sociálna politika EÚ** (význam sociálnej politiky od Parížskej zmluvy k Lisabonskej zmluve, prijatie sociálnych chárt, Sociálna charta pracovníkov, formy spolupráce, hlavné výzvy)
27. **Demokratický deficit v EÚ** (demokratické princípy v EÚ, definície demokratického deficitu EÚ z pohľadu viacerých autorov, dôvody vzniku demokratického deficitu, druhy demokratického deficitu a jeho súčasné výzvy)
28. **Politické strany a frakcie v EÚ** (vymedzenie európskych politických strán a frakcií v EÚ, právne vymedzenie európskych politických strán, podmienky vzniku a organizačná štruktúra európskych politických strán, financovanie, ideologické a programové zameranie jednotlivých európskych strán, členstvo národných politických strán, frakcie v EP – ich založenie, zloženie, organizácia a funkcia, slovenskí zástupcovia vo frakciách EP)

Literatúra:

- BÖRZEL, T.; RISSE, T. 2017. *From the euro to the Schengen crises: European integration theories, politicization, and identity politics*. In *Journal of European Public Policy*.

- [online]. Vol. 25, num.1. ISSN: 1350-1763. Dostupné na internete: <<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2017.1310281>>.
- BULMER, S. 2008. *Theorizing Europeanization*. In: *Europeanization: New Research Agendas*. London: PalgraveMacmillan, 2008. p.46-57. ISBN 978-0-230-58452-5.
- DEHOUSSE, R., 2015. *The New Supranationalism*. ECPR General Conference.[online]. Montreal, 2015. [cit. 2018-01-12]. 27s. Dostupné na internete: <<https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/281383a5-0285-4417-a613-eed8cd5d36bd.pdf>>.
- DEUTSCH, K. W. 1953. *Nationalism and social communication*. Cambridge: MIT Press, 1953. 355s. ISBN 0-262-04002-6 .
- DEUTSCH, K.W.2003. *Růst národů*. In: *Pohledy na národ a nacionalismus*. Praha: Slon, 2003. s. 54-70. ISBN 80-86429-20-2.
- DRULÁK, P. 2010. *Teorie mezinárodních vztahů*. 2.vyd. Praha: Portál, 2010. 224 s. ISBN 978-80-7367-721-3.
- DRULÁKOVÁ, R.; DRULÁK, P. 2011. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2011. 184 s. ISBN 978-80-245-1815-2.
- FIALA, V. a kol., 2011. *Prosazování národních zájmů členských zemí EU. Lotyšsko, Litva a Estonsko*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2011. 191 s. ISBN 978-80-87382-20-2.
- FIALA, P.; PITROVÁ, M. 2009. *Evropská unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 805 s. 9788073251802.
- FIALA, P.; KRUTÍLEK, O.; PITROVÁ, M. 2018. *Evropská unie*. 3. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018. 990s. ISBN 978-80-7325-450-6.
- FIALA, P.; PITROVÁ, M. 2001. *Institucionální limity rozšiřování EU*. In: *Rozšiřování ES/EÚ*. Brno: Masarykova Univerzita v Brně. s. 164-178. ISBN 80-210-2645-6.
- FRIIS, L. 2003. *EU Enlargement- And then there were 28?* In: *The European Union: How does it Work?* New York: Oxford University Press, 2003. s.177-195. ISBN 0-19-924766-8.
- GOEBEL, R. 2013. *Supranational? Federal? Intergovernmental? The Governmental Structure of the European Union After the Treaty of Lisbon*. In: *Columbia Journal of European Law*, [online]. 2013. Vol.20. s. 77-142. [cit.2019-10-18]. Dostupné na internete: <https://ir.lawnet.fordham.edu/faculty_scholarship/577/>.
- HAAS, E. 1958. *The Uniting of Europe: political, social and economical forces, 1950-1957*. Stanford: Stanford University Press, 1958. 552 s.
- HAAS, E. 1961. *International Integration: The European and the Universal process*. In: *International Organization*. 15 (3), 1961. s. 366-392.
- HALLER, M.; RESSLER, R. 2006. *National and European identity*. In: *Revue Francaise de Sociologie*. vol. 47, č. 4. s. 817-850. ISSN 0035-2969.
- HEISENBERG, D.; RICHMOND, A. 2011. *Supranational institution-building in the European Union: a comparison of the European Court of Justice and the European Central Bank*. In: *Journal of European Public Policy*. Vol. 9, No.2. s. 201-218. ISSN 1350-1763.
- KARAS, V.; KRÁLIK, A. 2012. *Právo Európskej únie*. 1.vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. 526 s. ISBN 978-80-7179-287-1.
- KRATOCHVÍL, P. 2008. *Teorie evropské integrace*. Praha: Portál, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7367-467-0.
- RENAN, E. 2003. *Co je to národ*. In: *Pohledy na národ a nacionalismus*. Praha: Slon, 2003. s.24-36. ISBN 80-86429-20-2.

UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA V TRNAVE
NÁM. J. HERDU 2, 917 01 TRNAVA
FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED
Bučianska 4/A, 917 01 Trnava

-
- ŘÍCHOVÁ, B. 2014. *Přehled moderních politologických teorií*. 3.vyd. Praha: Portál, 2014. 304s. ISBN 978-80-262-0742-9.
- ŠIŠKOVÁ, N.; STEHLÍK, V. 2007. *Evropské právo- Ústavní základy Evropské unie*. Praha: Linde, 2007. 310s. ISBN 978-80-7201-680-8.